

«ТАСДИҚЛАНГАН»

«BUXORO MARKAZIY DEHQON BOZORI»
aksiyadorlik jamiyati акциядорларининг
2016 йил «06» декабрь даги умумий
йиғилиш қарори билан

M.Ў.

«BUXORO MARKAZIY DEHQON BOZORI»

aksiyadorlik jamiyati

УСТАВИ (янги таҳтиридан)

Бухоро ш. – 2016 й.

1. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. Ушбу Устав Ўзбекистон Республикасининг «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳукуқларини химоя қилиш тўғрисида»ги Қонуни ва бошқа конун ҳужжатлари асосида ишлаб чиқилган.

1.2. Жамият ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси, «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳукуқларини химоя қилиш тўғрисида»ги (06.05.2014й. ЎРҚ-370-сон) ва «Кимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги (03.06.2016й. ЎРҚ-387) Қонунлари ва бошқа месъёрий-хукуқий ҳужжатларга мувофиқ олиб боради.

1.3. Жамиятнинг тўлиқ фирма номи:

Ўзбек тилида:

- кирилл ёзувида – «БУХОРО МАРКАЗИЙ ДЕҲКОН БОЗОРИ» акциядорлик жамияти.
- лотин ёзувида – «BUXORO MARKAZIY DEHQON BOZORI» aksiyadorlik jamiyati.

Рус тилида:

- Акционерное общество «БУХОРО МАРКАЗИЙ ДЕҲКОН БОЗОРИ».

Инглиз тилида:

- Joint stock company «BUXORO MARKAZIY DEHQON BOZORI»

Жамиятнинг кисқартирилган фирма номи:

Ўзбек тилида:

- кирилл ёзувида – «БУХОРО МАРКАЗИЙ ДЕҲКОН БОЗОРИ» АЖ.
- лотин ёзувида – «BUXORO MARKAZIY DEHQON BOZORI» AJ.

Рус тилида:

- АО «БУХОРО МАРКАЗИЙ ДЕҲКОН БОЗОРИ».

Инглиз тилида:

- JSC «BUXORO MARKAZIY DEHQON BOZORI».

1.4. Жамият фаолият кўрсатиш муддати чекланмаган муддатга ташкил этилган.

1.5. Жамиятнинг жойлашган ери (почта манзили): Ўзбекистон Республикаси, Бухоро вилояти, Бухоро шаҳар, Ибн Сино кўчаси 1-й. Индекс: 705000.

1.6. Жамиятнинг электрон почта манзили: markaziybozor@mail.ru.

1.7. Жамиятнинг расмий веб-сайти: www.mdb.uz

2. ЖАМИЯТ ФАОЛИЯТИНИНГ МАҚСАДИ, ВАЗИФАЛАРИ ВА ФУНКЦИЯЛАРИ

2.1. Жамиятнинг асосий мақсади – Аҳолига қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини узлуксиз арzon нархларда етказиб бериш ва қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини сунъий равища нархларини ошиганини олдини олиш.

2.2. Жамият асосий мақсадини амалга ошириш учун қуйидаги фаолият турларини амалга оширади:

- қишлоқ ҳўжалиги, чорвачилик, парранда гушти ва тухум, балиқ, озиқ – овқат маҳсулотлари ва уларни қайта ишлашдан олинадиган маҳсулотлар савдосини ташкил қилиш учун керакли шароитларни яратиш;

- кенг турдаги қишлоқ ҳўжалиги, чорвачилик, парранда гушти ва тухум, балиқ, озиқ – овқат маҳсулотларининг ва уни қайта ишлашдан олинадиган маҳсулотларнинг савдо расталари, савдо ўринлари, турғўн савдо шаҳобчалари (шу жумладан савдо павильонлари) дан фойдалангай ҳолда чакана ва майдо улгуржи олди; – соттисини амалга ошириш;

- юридик шахсларга ўз тасарруфидаги биноларни ижарага бериш;

- ҳўжаликлар ва аҳолининг маҳсулотларини сотиш учун жалб қилиш мақсадида реклама ва бошқа тадбирларни ташкил қилиш;

- озиқ-овқат ва товарларни ишлаб чиқариш мақсадида керакли бозор хизмати инфраструктурасини яратиш;

- четдан товарларни жалб қилиш, шахсий товарларни ишлаб чиқариш ва уларни сотиш аҳолига, ташкилот ва корхоналарга хизмат кўрсатиш;

3.6. Жамият ташкил этилганда, унинг устав капиталида хорижий инвесторларнинг улуши 15 фоиздан кам бўлмаган миқдорни ташкил этади, қонун хужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

3.7. Жамият томонидан акцияларни ва акцияларга айирбошланадиган, ҳаки пул маблағлари билан тўланадиган эмиссиявий қимматли қофозларни жойлаштиришда овоз берувчи акцияларнинг эгалари бўлган акциядорлар ўзига тегишли шу турдаги акциялар миқдорига мутаносиб миқдорда уларни имтиёзли олиш ҳуқуқига эга.

3.8. Имтиёзли ҳуқуқни кўлламаслик тўғрисидаги қарор, шунингдек бундай қарорнинг амал қилиш муддати хақидаги қарор акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этаётган овоз берувчи акциялар эгаларининг кўпчилик овози билан қабул қилиниши мумкин. Бундай қарорнинг амал қилиш муддати ушбу қарор қабул қилинган пайтдан эътиборан бир йилдан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

3.9. Имтиёзли ҳуқуқка эга бўлган шахсларнинг рўйхати қимматли қофозларни чиқариш тўғрисидаги қарор қабул қилинган санадаги жамият акциядорлари реестрининг маълумотлари асосида тузилади.

3.10. Солиқка оид ёки давлат олдидағи бошқа қарздорлик ҳисобига жамият устав капиталидаги давлат улушкини шакллантириш ёки ошириш тўғрисидаги қарор жамият акциядорлари умумий йиғилиши томонидан жамиятнинг жойлаштирилган овоз берувчи акцияларининг камида учдан икки кисми эгалари бўлган акциядорларнинг (давлатдан ташқари) розилиги мавжуд бўлган тақдирда, акциядорларнинг оддий кўпчилик овози билан қабул қилинади.

б) Жамият Устав фонди миқдорини камайтириш.

3.11. Жамиятнинг устав фонди акцияларнинг номинал қийматини ёки уларнинг умумий сонини қисқартириш йўли билан, шу жумладан, акцияларнинг бир қисмини жамиятнинг ўзи кейинчалик муомаладан чиқариш шарти билан сотиб олиши йўли билан камайтирилиши мумкин.

3.12. Агар устав фондини камайтириш натижасида унинг миқдори жамиятнинг уставига киритилган тегишли ўзгартиришларни рўйхатдан ўтказиш куни белгиланадиган жамият устав фондининг энг кам миқдоридан қонун хужжатларида белгиланганидан камайиб кетадиган бўлса, жамият устав фондини камайтиришга ҳақли эмас.

3.13. Устав фондини камайтириш ва жамият уставига тегишли ўзгартишлар киритини ҳақидаги қарор акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

3.14. Жамиятда жамият уставида назарда тутилган, аммо унинг устав фондининг (устав капиталининг) ўн беш фоизидан кам бўлмаган миқдорда захира фонди ташкил этилади. Жамиятнинг захира фонди жамият уставида белгиланган миқдорга етгунига қадар соф фойдадан ҳар йилги мажбурий ажратмалар орқали шакллантирилади. Ҳар йилги ажратмаларнинг миқдори жамият уставида назарда тутилади, аммо бу миқдор жамият уставида белгиланган миқдорга етгунига қадар соф фойданинг беш фоизидан кам бўлмаслиги керак.

3.15. Бошқа маблағлар мавжуд бўлмаган тақдирда, жамиятнинг захира фонди жамиятнинг зарарлари ўрнини қоплаш, жамиятнинг корпоратив облигацияларини муомаладан чиқариш, имтиёзли акциялар бўйича дивидендлар тўлаш ва жамиятнинг акцияларини қайтариб сотиб олиш учун мўлжалланади.

3.16. Жамиятнинг захира фондидан бошқа максадлар учун фойдаланиш мумкин эмас.

4. ЖАМИЯТ АКЦИЯЛАРИНИНГ СОНИ, НОМИНАЛ ҚИЙМАТИ, ТУРЛАРИ

4.1. Жамият томонидан қимматли қофозларни муомалага чиқариш, рўйхатдан ўтказиш, жойлаштириш ва улар бўйича хисоб-китобларни амалга ошириш амалдаги қонунчилик хужжатлари ва мазкур Устав билан белгиланади.

4.2. Жамият акциялари эгасининг номи ёзилган эмиссиявий қимматли қофозлар бўлиб, улар турига кўра оддий ва имтиёзли бўлиши мумкин.

4.3. Акция бўлинмасдир; Агар акция умумий мулк ҳуқуки асосида бир нечта шахсга тегишли бўлса, бу шахсларнинг барчаси бир акциядор деб эътироф этилади ва акция билан тасдиқланган ҳуқуqlардан ўзларининг умумий вакили орқали фойдаланади.

4.4. Акциялар мулк хукуқи ёки бошқа ашёвий хукуқ асосида қайси юридик ёки жисмоний шахсга тегишли бўлса, ўша юридик ёхуд жисмоний шахс акциянинг эгаси — акциядор деб эътироф этилади.

4.5. Оддий акциялар овоз берувчи акциялар бўлиб, улар ўз эгасига дивиденdlар олиш, жамиятни бошқаришда иштирок этиш хукуқини беради.

4.6. Ўз эгаларига дивиденdlарни, шунингдек жамият тутатилаётганда акцияларга кўйилган маблағларни биринчи навбатда олиш хукуқини берадиган акциялар имтиёзли акциялардир.

4.7. Акциянинг эгаси бўлган акциядорга овозга кўйилган масалани ҳал этишда овоз бериш хукуқини берадиган оддий ёки имтиёзли акция жамиятнинг овоз берувчи акцияси хисобланади.

4.8. Жамият ҳар бирининг номинал қиймати **1000** сўм бўлган акцияларни муомалага чиқаради.

4.9. Жамият томонидан жойлаштирилган акциялар: номинал қиймати **1000** сўм бўлган, умумий қиймати **15 346 500 000** сўм бўлган, **15 346 500** дона оддий эгаси ёзилган нақдсиз (хужжатсиз) акциялардан иборат.

Жамият жойлаштирилган акцияларга қўшимча равишда жойлаштиришга ҳақли бўлган эълон қилинган акциялар: номинал қиймати 1000 сўм бўлган, **20 000 000** дона оддий эгаси ёзилган нақдсиз (хужжатсиз) акциялардан иборат.

4.10. Жамият ўз хўжалик фаолияти натижасидаги заарларни қоплаш мақсадида акцияларни муомалага чиқариши мумкин эмас.

5. ДИВИДЕНДЛАР ТЎЛАШ ТАРТИБИ

5.1. Жамият хўжалик фаолияти натижасида олинган фойда, амалдаги қонунчилик хужжатларида белгиланган соликлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўланганидан сўнг жамият мулки ҳисобланади ва амалдаги қонунчилик хужжатлари ва мазкур Уставга асосан Жамият фондларини шакллантириш, қайта инвестициялаш ва акциялар бўйича дивиденд тўлаш учун ишлатилади.

5.2. Дивиденд жамият соф фойдасининг акциядорлар ўртасида тақсимланадиган қисмидир.

Жамият акцияларнинг ҳар бир тури бўйича эълон қилинган дивиденdlарни тўлаши шарт.

5.3. Акциядорлар жамиятининг умумий йигилиши қарорига биноан дивиденд пул маблағлари ёки бошқа қонуний тўлов воситалари билан тўланиши мумкин.

Дивиденд акциядорлар ўртасида уларга тегишли акцияларнинг сони ва турига мутаносиб равишда тақсимланади.

5.4. Жамият йилнинг ҳар Чорагида, ҳар ярим йилда ёки йилига бир марта жойлаштирилган акциялар бўйича дивиденdlар тўлаш тўғрисида қарор қабул қилишга (эълон қилишга) ҳақлидир.

5.5. Акцияларнинг ҳар бир тури бўйича дивиденdlар тўлаш, дивиденdnинг микдори, уни тўлаш шакли ва тартиби тўғрисидаги қарор жамият кузатув кенгашининг тавсияси, молиявий ҳисоботнинг ишончлилиги ҳақида аудиторлик хulosаси мавжуд бўлган тақдирда, молиявий ҳисобот маълумотлари асосида акциядорларнинг умумий йигилиши томонидан қабул қилинади. Дивиденdlарнинг микдори жамият кузатув кенгashi томонидан тавсия этилган микдордан кўп бўлиши мумкин эмас. Акциядорларнинг умумий йигилиши акцияларнинг муайян турлари бўйича дивиденdlар тўламаслик тўғрисида, шунингдек жамият уставида дивиденд микдори белгилаб кўйилган имтиёзли акциялар бўйича тўлиқ бўлмаган микдорда дивиденdlар тўлаш ҳақида қарор қабул қилишга ҳақли. Дивиденdlар тўлаш тўғрисидаги қарорда дивиденdlар тўлаш бошланадиган ва тугалланадиган саналар кўрсатилади.

5.6. Дивиденdlар Жамият тасарруфида қоладиган соф фойдадан ва (ёки) ўтган йилларнинг тақсимланмаган фойдасидан тўланади.

Дивиденdlар тўлаш муддати ва тартиби акциядорларнинг умумий йигилиши қарори билан белгиланади. Дивиденdlар тўлаш муддати шундай қарор қабул қилинган кундан эътиборан 60 кундан кеч бўлмаслиги лозим.

5.7. Дивиденdlарни эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилинган акциядорларнинг умумий йигилишини ўтказиш учун шакллантирилган Жамият акциядорлари реестрида қайд этилган акциядорлар дивиденд олиш хукуқига эга.

5.8. Жамият:

жамият устав фондининг (устав капиталининг) ҳаммаси унинг таъсис этилиши чоғида тўлиқ тўлаб бўлингунига қадар;

агар дивидендлар тўланадиган пайтда жамиятда банкротлик белгилари мавжуд бўлса ёки жамиятда шундай белгилар дивидендларни тўлаш натижасида пайдо бўлса;

агар жамият соғ активларининг киймати унинг устав фонди (устав капитали) ва захира фонди суммасидан кам бўлса, акциялар бўйича дивидендлар тўлаш тўгрисида қарор қабул қилишга ҳамда дивидендлар тўлашга ҳакли эмас.

5.9. Жамият дивидендлар миқдорини улардан ундириладиган солиқларни инобатга олмаган ҳолда эълон киласди.

5.10. Эгаси ёки эгасининг қонуний ҳуқуқий вориси ёхуд меросхўри томонидан уч йил ичидаги талаб қилиб олинмаган дивиденд акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига кўра жамият ихтиёрида қолади.

5.11. Жамият томонида юн оддий акциялар бўйича хисобланган дивидендларни тўлаш акциядорларнинг дивидендларни олишга бўлган тенг ҳуқуқларига риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

6. ЖАМИЯТ БОШҚАРУВ ТУЗИЛМАСИ

6.1. Жамиятни бошқарув органлари қўйидагилардан иборат:

- Акциядорларнинг умумий йиғилиши;
- Кузатув Кенгашини;
- Ижроия органи (Директор).

7. АКЦИЯДОРЛАРНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ

7.1. Акциядорларнинг умумий йиғилиши жамиятнинг юқори бошқарув органидир.

Акциядорларнинг умумий йиғилиши ўз фаолиятини амалдаги қонун ҳужжатлари, мазкур Устав ва “Жамият акциядорларининг умумий йиғилиши тўгрисида”ги Низомга асосан амалга оширади.

7.2. Акциядорларнинг умумий йиғилишини жамият кузатув кенгашининг раиси, у узрли сабабларга кўра бўлмаган тақдирда эса, жамият кузатув кенгашининг аъзоларидан бири олиб боради.

7.3. Жамият ҳар йили акциядорларнинг умумий йиғилишини (акциядорларнинг йиллик умумий йиғилишини) ўтказиши шарт.

7.4. Акциядорларнинг йиллик умумий йиғилиши молия йили тугаганидан кейин ойдан кечиктирмай ўтказилади. Акциядорларнинг йиллик умумий йиғилишида жамиятнинг кузатув кенгашини ва тафтиш комиссиясини (тафтишчисини) сайлаш тўғрисидаги, жамиятнинг директори билан тузилган шартноманинг муддатини узайтириш (*агар ушбу ваколат жамият кузатув кенгашига берилмаган бўлса*), уни қайта тузиш ёки бекор қилиш мумкинлиги, шунингдек жамиятнинг йиллик хисоботи жамият ижроия органи ва кузатув кенгашининг жамиятни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича қўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги хисоботлари ва бошқа ҳужжатлари кўриб чиқилади.

Акциядорларнинг йиллик умумий йиғилиши молия йили тугаганидан кейин ойдан сўнг 30 июнда ўтказилади.

7.5. Акциядорларнинг йиллик умумий йиғилишидан ташқари ўтказиладиган умумий йиғилишлари навбатдан ташқари йиғилишлардир.

7.6. Акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказиш санаси ва тартиби, йиғилиш ўтказилиши ҳакида акциядорларга хабар бериш тартиби, акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказишга тайёргарлик вақтида акциядорларга бериладиган материалларнинг (ахборотнинг) рўйхати жамиятнинг кузатув кенгашин томонидан белгиланади.

7.7. Жамиятнинг барча оддий акциялари битта акциядорга тегишли бўлган холатда акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказилмайди. Қонун ҳужжатлари ва мазкур устав билан акциядорларнинг умумий йиғилиши ваколатига киритилган масалалар бўйича қарорлар бундай акциядор томонидан яъка тартибда қабул қилинади ҳамда ёзма шаклда расмийлаштирилади, жамиятнинг имтиёзли акциялари қонун ҳужжатларига мувофиқ овоз бериш ҳуқуқини олиши ҳоллари бундан мустасно. Бунда қонун ҳужжатлари ва ушбу уставда белгиланган акциядорлар

умумий йиғилишига тайёрларлик күриш, уни-чақириш ва ўтказиш тартибини ҳамда муддатларини белгиловчи қоидалар қўлланилмайди, акциядорларнинг йиллик умумий йиғилишини ўтказиш муддатларига тааллукли қоидалар бундан мустасно.

Акциядорлар, шу жумладан, миноритар акциядорлар овоз беришда уларнинг биргаликдаги позициясини шакллантириш учун акциядорлик битимини тузишга ҳақли.

Миноритар акциядорлар ҳужжатларни асосиз равишда талаб қилиш ва маҳфий ахборотлар, тижорат сирларини қўллаш йўли билан АЖ бошқарув органи фаолиятига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

АЖ маблағлари хисобидан миноритар акциядорлик қўмитасини таъминлаш харажатини қоплади (миноритар акциядорлик қўмитаси тузилган тақдирда).

7.8. Акциядорлар умумий йиғилишининг ваколат доирасига қуйидагилар киради:

а) жамият уставига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ёки жамиятнинг янги таҳрирдаги уставини тасдиқлаш;

б) жамиятни қайта ташкил этиш;

в) жамиятни тугатиш, тугатувчини (тугатиш комиссиясини) тайинлаш ҳамда оралиқ ва якуний тугатиш балансларини тасдиқлаш;

г) жамият кузатув кенгашининг ва миноритар акциядорлар қўмитасининг сон таркибини белгилаш, уларнинг аъзоларини сайлаш ва аъзоларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш;

д) эълон қилинган акцияларнинг энг кўп микдорини белгилаш;

е) жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш;

ж) жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) камайтириш;

з) ўз акцияларини олиш;

и) жамиятнинг ташкилий тузилмасини тасдиқлаш;

к) жамият тафтиш комиссиясининг аъзоларини (тафтишчисини) сайлаш ва уларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш, шунингдек тафтиш комиссияси (тафтишли) тўғрисидаги низомни тасдиқлаш;

л) жамиятнинг йиллик ҳисботини, шунингдек жамият фаолиятининг асосий йўналишлари ва мақсадидан келиб чиқкан ҳолда жамиятни ўрта муддатга ва узок муддатга ривожлантиришнинг аниқ муддатлари белгиланган стратегиясини тасдиқлаш;

м) жамиятнинг фойдаси ва зарарларини тақсимлаш;

н) жамият кузатув кенгашининг ўз ваколат доирасига кирадиган масалалар юзасидан, шу жумладан жамиятни бошқаришга доир қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга риоя этилиши юзасидан ҳисботини ёшлиши;

о) жамият тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) ўз ваколат доирасига кирадиган масалалар юзасидан, шу жумладан жамиятни молия-хўжалик фаолиятини текшириш якунлари бўйича ҳисбот ва хулосаларини ёшлиши;

п) имтиёзли ҳуқуқни қўлламаслик тўғрисида қонун ҳужжатларида назарда тутилган карорни қабул қилиш;

р) акциядорлар умумий йиғилишининг регламентини тасдиқлаш;

с) акцияларни майдалашиб ва йириклаштириш;

т) қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жамият томонидан йирик битимлар ва жамиятнинг аффилланган шахслари билан битимлар тузиш тўғрисида қарор қабул қилиш, шунингдек кундалик хўжалик фаолиятига тегишли бўлган битимларни белгилаш;

у) амалдаги қонунчилик ва мазкур Уставда кўзда тутилган бошқа масалаларни ҳал этиш;

ф) Шу билан бирга акциядорларнинг умумий йиғилиши ваколати доирасига қуйидагилар киради:

- Корпоратив бошқарув кодекси тавсияларига риоя этиш мажбуриятини олиш тўғрисида қарор қабул қилиш ва хабарни ошкор қилиш шаклини тасдиқлаш;

- Жамиятнинг бошқарув органлари тўғрисидаги, шу жумладан ички назорат, дивиденд сиёсати тўғрисидаги, манфаатлар қарама-каршилиги вақтида ҳаракат қилиш тартиби тўғрисидаги низомларини тасдиқлаш;

- ҳар йили мустақил профессионал ташкилотлар – маслаҳатчиларни жалб қилган ҳолда

бизнес-жараёнлар ва лойиҳаларнинг Жамиятнинг ривожланиш мақсадларига мувофиқлиги юзасидан таҳлил ўтказиш тӯғрисида қарор қабул қилиш;

- Жамиятнинг жорий хўжалик фаолияти билан боғлиқ битимларни белгилаш;
- ҳомийлик (хайрия) ёки беғараз ёрдам кўрсатиш (олиш) тартиби ва шартларини белгилаш, уларни амалга ошириш ваколатини кузатув кенгашига бериш тӯғрисида қарор қабул қилиш;
- электрон почта орқали (электрон рақамли имзо билан тасдиқланган ҳолда), шунингдек, ўз ваколатини вакилга бериш йўли билан овоз бериш ёки умумий йигилишини видеоконференц-алока тарзида ўтказиш тартибини белгилаш (тасдиқлаш);
- саноқ комиссиясига амалий кўмак кўрсатиш ёки унинг функциясини бажариш учун мустақил экспертларни жалб этиш (масалан, инвестиция маслаҳатчиси ёки кимматли қоғозлар бозорининг бошқа профессионал иштирокчиси) тартибини белгилаш (тасдиқлаш);
- Жамият маблаглари ҳисобидан миноритар акциядорлик қўмитасини саклаш харажатини қоплаш (миноритар акциядорлик қўмитаси тузилган тақдирда) тартибини белгилаш (тасдиқлаш);
- акциядорларнинг умумий йигилишида ҳисбот берувчи Жамият бошқарув ва назорат органлари маърузалари (ҳисботлари) шакли ва мазмунига бўлган талабларни, акциядорлар умумий йигилиши давомийлигини белгилани;
- Корпоратив бошқарув Кодексда белгиланган бошқа масалаларни ваколат доирасида ҳал этиш.

Акциядорлар умумий йигилишининг ваколат доирасига киритилган масалалар Жамиятнинг Кузатув кенгаши ҳал қилиши учун берилиши мумкин эмас, ушбу Уставда кўзда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Акциядорлар умумий йигилишининг ваколат доирасига киритилган масалалар жамиятнинг ижроия органи ҳал қилиши учун берилиши мумкин эмас.

7.9. Акциядорларнинг умумий йигилишида овозга қўйилган масалалар бўйича қўйидагилар овоз бериш ҳуқуқига эга бўлади:

жамиятнинг оддий акциялари эгалари бўлган акциядорлар;
қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда жамиятнинг имтиёзли акциялари эгалари бўлган акциядорлар.

7.10. Овозга қўйилган масала бўйича акциядорлар умумий йигилишининг қарори, агар қонун ҳужжатларида бошқа коида белгиланмаган бўлса, жамиятнинг овоз берувчи акциялари эгалари бўлган, йигилишида иштирок этаётган акциядорларнинг кўпчилик (оддий кўпчилик) овози билан қабул қилинади.

7.11. Ушбу Уставнинг 7.8. бандининг а, б, в, д, н, о, с - хат бошиларида кўрсатилган масалалар бўйича қарор акциядорлар умумий йигилиши томонидан акциядорларнинг умумий йигилишида иштирок этаётган овоз берувчи акцияларнинг эгалари бўлган акциядорларнинг тўртдан уч кисмидан иборат кўпчилик (малакали кўпчилик) овози билан қабул қилинади.

7.12. Акциядорларнинг умумий йигилишини олиб бориш тартиби бўйича акциядорлар умумий йигилиши томонидан қарор қабул қилиш тартиби ушбу устав ёки жамиятнинг акциядорлар умумий йигилиши қарори билан тасдиқланган бошқа ҳужжатларида белгилаб қўйилади.

7.13. Акциядорларнинг умумий йигилиши кун тартибига киритилмаган масалалар бўйича қарор қабул қилишга, шунингдек кун тартибига ўзгартишлар киритишга ҳақли эмас.

7.14. Акциядорларнинг умумий йигилиши томонидан қабул қилинган қарорлар, шунингдек овоз бериш якунлари қонун ҳужжатларида ҳамда ушбу уставда назарда тутилган тартибга асосан ушбу қарорлар қабул қилинган санадан эътиборан ўттиз кундан кечиктирмай акциядорлар эътиборига етказилади.

7.15. Акциядорларнинг умумий йигилишида иштирок этиш ҳуқуқига акциядорларнинг умумий йигилиши ўтказиладиган санадан уч иш куни олдин шакллантирилган жамият акциядорларининг реестрида қайд этилган акциядорлар эга бўлади.

7.16. Акциядорларнинг умумий йигилишини ўтказиш тӯғрисидаги хабар акциядорларнинг умумий йигилиши ўтказиладиган санадан камида ётти кундан кечиктирмай, лекин узоги билан ўттиз кун олдин жамиятнинг расмий веб-сайтида, оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади, шунингдек акциядорларга электрон почта орқали юборилади.

акциядорлар (уларнинг вакиллари) рўйхатдан ўтган бўлса, акциядорларнинг тақорий умумий йигилиши ваколатли бўлади.

7.26. Акциядорларнинг умумий йигилишида овоз бериш «жамиятнинг овоз берувчи битта акцияси — битта овоз» принципи бўйича амалга оширилади, жамиятнинг кузатув кенгаши аъзоларини сайлаш бўйича кумулятив овоз беришни ўтказиш ҳоллари бундан мустасно.

7.27. Акциядорларнинг умумий йигилишида кун тартиби масалалари бўйича овоз бериш овоз бериш бюллетенлари орқали амалга оширилади.

Жамият умумий йигилишида иштирок этувчи шахс ўз хисобидан ўзи тўлдирган бюллетенъ нусхасини олиши мумкин.

7.28. Овоз бериш якуnlари бўйича саноқ комиссияси овоз бериш якуnlари тўғрисида баённома тузади, баённома жўмладан акциядорлар умумий йигилишининг кворуми мавжудлиги тўғрисидаги маълумотларни ҳам ўз ичига олади ва саноқ комиссиясининг аъзолари томонидан имзоланади.

7.29. Овоз бериш якуnlари акциядорларнинг овоз бериш ўтказилган умумий йигилишида ўқиб эшиттирилади, шунингдек акциядорларнинг умумий йигилиши ёпилганидан кейин овоз бериш якуnlари тўғрисидаги ҳисботни эълон қилиш орқали акциядорлар эътиборига етказилади.

7.30. Акциядорлар умумий йигилишининг баённомаси акциядорларнинг умумий йигилиши ёпилганидан кейин ўн кундан ўтилдирилганда тузилади. Ҳар иккала нусха ҳам умумий йигилишда раислик қилувчи ва умумий йигилиш котиби томонидан имзоланади.

8. ЖАМИЯТ КУЗАТУВ КЕНГАШИ

8.1. Жамиятнинг кузатув кенгаши жамият фаолиятига умумий раҳбарлик қиласи, ушбу Устав ва қонунчилик билан акциядорлар умумий йигилишининг мутлақ ваколатларига киритилган масалаларни ҳал этиш бундан мустасно.

Жамият кузатув кенгаши ўз фаолиятини амалдаги қонун ҳужжатлари, мазкур Устав ва “Жамият кузатув кенгаши тўғрисида”ги Низомга асосан амалга оширади.

8.2. Жамият кузатув кенгашининг ваколатлари кўйидагилардан иборат:

- жамиятни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисида жамият ижроия органининг ҳисботини мунтазам равишда эшитиб борган ҳолда жамият фаолиятининг устувор йўналишларини белгилаш;

- жамият акциядорларининг йиллик ва навбатдан ташқари умумий йигилишларини чақириш, қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно;

- акциядорлар умумий йигилишининг кун тартибини тайёрлаш;

- акциядорларнинг умумий йигилиши ўтказиладиган сана, вақт ва жойни белгилаш;

- акциядорларнинг умумий йигилиши ўтказилиши ҳақида хабар қилиш учун жамият акциядорлари реестрини шакллантириш санасини белгилаш;

- жамият уставига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ёки янги таҳрирдаги уставни тасдиқлаш, шунингдек аудиторлик текшириши ўтказиш, аудиторлик ташкилотини ва унинг хизматларига ҳақ тўлашнинг чекланган миқдорини белгилаш тўғрисидаги масалаларни акциядорлар умумий йигилиши қарорига киритиш;

- мол-мулқнинг бозор қийматини белгилашни ташкил қилиш;

- қонунда ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда жамият томонидан жойлаштирилган акциялар, корпоратив облигациялар ва бошқа қимматли қоғозларни қайтариб сотиб олиш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- жамиятнинг йиллик бизнес-режасини тасдиқлаш;

- аудиторлик текширувни ўтказиш тўғрисида, аудиторлик ташкилотини ва унинг хизматларига тўланадиган ҳақнинг энг кўп миқдорини белгилаш ҳақида, шу жумладан ҳалқаро стандартларга мувофиқ тузилган молиявий ҳисботларнинг ҳалқаро аудит стандартларига мувофиқ аудиторлик текширувидан ўтказиш бўйича қарор қабул қилиш;

- жамиятнинг йиллик ҳисботи билан бирга жамиятнинг йиллик молия-хўжалик фаолиятини аудиторлик текшируви якуллари бўйича ташки аудиторнинг ҳисбот ва хulosасини эшитиши ҳамда унинг натижалари бўйича тегишли чора-тадбирлар белгилаш. Бунда жамиятнинг

йиллик хисоботи акциядорларнинг йиллик умумий йигилиши ўтказиладиган санадан камидан ўттиз кун олдин жамиятнинг кузатув кенгаси томонидан дастлабки тарзда тасдиқланиши лозим;

- йилнинг ҳар чораги якунлари бўйича ижроия органи ва ички аудит хизмати хисоботларини эшитиш ҳамда унинг натижалари бўйича тегишли чора-тадбирлар белгилаш;

- корпоратив маслаҳатчини тайинлаш ва унинг фаолияти тартибини белгиловчи низомни тасдиқлаш;

- ички аудит хизматини ташкил этиш, унинг ходимларини тайинлаш ва харажатларининг йиллик сметасини тасдиқлаш, шунингдек ҳар чоракда унинг хисоботларини эштиб бориш;

- жамият бошқарув раиси (хорижий менежер)ни ва бошқарув аъзоларини тасдиқлаш (сайлаш, тайинлаш, ёллаш ва хоказо), уларнинг ваколатларини муддатидан илгари тўхтатиш масалаларини ҳал қилиш;

- қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда акциядорларнинг умумий йигилишига қадар ижроия органи ваколатини муддатидан илгари тўхтатиш ва ижроия органи раҳбари вазифасини вақтингча бажарувчини тайинлаш;

- жамият ижроия органининг фаолиятига даҳлор ҳар қандай ҳужжатлардан эркин фойдаланиш ва жамият кузатув кенгаси зиммасига юклатилган вазифаларни бажариш учун бу ҳужжатларни ижроия органидан олиш. Жамият кузатув кенгаси ва унинг аъзолари олинган ҳужжатлардан фақат хизмат мақсадларида фойдаланиши мумкин;

- ижроия органига тўланадиган ҳақ ва компенсациялар миқдорини белгилаш, шунингдек, кўрсатилган тўловларнинг чегараси миқдорини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 28.07.2015 йилдаги 207 – сонли қарори билан тасдиқланган “Давлат улуси бўлган акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти самарадорлигини баҳолаш мезонларини жорий этиш тўғрисида”ги қарори билан белгиланган самарадорликнинг муҳим кўрсаткичларига боғлаган ҳолда белгилаш;

- жамият тафтиш комиссияси аъзоларига (тафтишчисига) тўланадиган ҳақ ва компенсация миқдори юзасидан тавсиялар бериш;

- акциялар бўйича дивидендлар миқдори ва уларни тўлаш тартиби юзасидан тавсиялар бериш;

- жамиятнинг захира ва бошқа фондларидан фойдаланиш;

- жамиятнинг бошқарув органлари фаолият тартибини белгиловчи ҳужжатларни тасдиқлаш;

- жамиятнинг ваколатхоналарини очиш ҳамда филиалларини ташкил этиш;

- жамиятнинг шўъба ва тобе корхоналарини ташкил этиш;

- қонунчиликда белгиланган ҳолларда битимлар тузиш ҳакида қарор қабул қилиш;

- жамиятнинг тижорат ва нотижорат ташкилотлардаги иштироки билан боғлиқ битимларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузиш;

- жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш масалаларини, шунингдек жамият уставига жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш ҳамда жамиятнинг эълон қилинган акциялари сонини камайтириш билан боғлиқ ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги масалаларни ҳал қилиш;

- Фақат акциядорларнинг умумий йигилиши ва қонунчилик билан белгиланган миқдорда хайр саховат, эхсон (благотворительность) ва бошқа текинга, пулсиз (безвозмездно) амалга ошириладиган ёрдамлар бўйича қарор қабул қилиш ва ушбу ёрдамларни кўрсатиш (қабул қилиб олиш) тартибини белгилаш;

- тегишли масалалар бўйича кузатув кенгаси қошида комитетлар (ишчи гурухлар) тузиш;

- қимматли қоғозлар чиқарилиши тўғрисидаги қарор ва эмиссия рисоласини тасдиқлаш;

- қимматли қоғозлар чиқарилиши тўғрисидаги қарор ва эмиссия рисоласига ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар киритиш ҳамда ушбу ўзгартириш ва қўшимчалар билан боғлиқ бўлган ўзгартириш ва (ёки) қўшимчалар матнини тасдиқлаш;

- қонунчиликда белгиланган ҳолларда акцияларни жойлаштириш (қимматли қоғозларнинг биржа бозорига ва уюшган биржадан ташқари бозорига чиқариш) нархини белгилаш;

- жамият томонидан корпоратив облигациялар, шу жумладан акцияларга айирбошланадиган облигациялар чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- қимматли қоғозларнинг ҳосилаларини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- ҳомийлик (хайрия) ёки бегараз ёрдам кўрсатиш (олиш) тўғрисида қарорларни фақат акциядорларнинг умумий йигилиши томонидан белгиланган тартиб ва шартлар асосида, шунингдек, қонун ҳужжатларида белгиланган доирада, бу хақда барча акциядорлар учун маълумотларни ошкор этган тарзда қабул қилиш;

- кузатув кенгаши қошида кузатув кенгаши, ижроия органлари аъзолари, Жамият ходимлари ва жалб этилган эксперtlар (тегишли соҳа мутахассислари, соҳа олий таълим муассасалари ўқитувчилари ва бошқалар)дан иборат тегишли масалалар, шу жумладан, низоли вазиятларни аниқлаш ва ҳал этиш ва бошқа масалалар бўйича қўмиталар (ишчи гурухлари) ташкил этиш;

- ушбу Устав, корпоратив бошқарув кодекси ва қонунчиликка мувофиқ кузатув кенгаши ваколатларига киритилган бошқа масалаларни ҳам ҳал этиш.

Жамият кузатув кенгашининг ваколатларига киритилган масалаларни ҳал қилиш, жамият ижроия органига ўтказилиши мумкин эмас.

8.3. Жамият кузатув кенгашининг аъзолари ушбу Устав ва қонунчиликда назарда тутилган тартибда акциядорларнинг умумий йигилиши томонидан бир йил муддатга сайланадилар.

8.4. Жамият кузатув кенгаши таркибига сайланган шахсларнинг қайта сайланишлари чекланмайди. Жамият акциядорларининг умумий йигилиши қарори билан Кузатув кенгашининг аъзосини ҳар бири(ҳаммаси)нинг ваколати муддатидан илгари тўхтатилиши мумкин.

8.5. Жамият кузатув кенгашининг миқдор таркиби **5 (беш)** нафар аъзодан иборат бўлиб, бунда Корпоратив бошқарув кодексида акс эттирилган мустақил аъзо мезонларига мувофиқ бўлган кузатув кенгашининг камидаги бир нафар (аммо уставда кўзда тутилган кузатув кенгаши аъзолари сонининг 15 фоизидан кам бўлмаган) аъзоси – йирик акциядорлар томонидан келишилган ҳолда тавсия этилади ва сайланади.

8.6. Жамият ижроия органининг аъзолари кузатув кенгашига сайланишлари, тайинланишлари мумкин эмас. Муайян жамиятда меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаётган шахслар мазкур жамиятнинг кузатув кенгаши аъзолари бўлиши мумкин эмас.

8.7. Кузатув кенгаши таркибига конунда назарда тутилган тартибда ушбу жамиятнинг акциядорлари ҳисобланмаган шахслар ҳам сайланishi мумкин.

8.8. Жамият кузатув кенгаши таркибига сайланадиган шахсларга нисбатан кўйиладиган талаблар “Жамият Кузатув кенгаши тўғрисида”ги Низом билан белгиланади.

8.9. Акциядор ўзига тегишли акциялар бўйича овозларни жамият кузатув кенгашининг битта номзодига тўлиқ беришга ёки бир нечта номзод ўртасида тақсимлашга ҳақлийdir.

8.10. Энг кўп овоз тўплаган номзодлар кузатув кенгаши таркибига сайланган деб ҳисобланади.

8.11. Жамият кузатув кенгашининг раиси кузатув кенгаши аъзолари томонидан уларнинг ўзлари орасидан кузатув кенгаши аъзолари умумий сонига нисбатан кўпчилик овоз билан сайланади.

8.12. Жамият кузатув кенгаши ўз раисини кузатув кенгаши жами аъзоларининг кўпчилик овози билан қайта сайлашга ҳақлийdir.

8.13. Жамият кузатув кенгашининг раиси унинг ишини ташкил этади, кузатув кенгаши мажлислини чақиради ва уларда раислик қилади, мажлисда баённома юритилишини ташкил этади, акциядорлар умумий йигилишида раислик қилади.

8.14. Жамият кузатув кенгашининг раиси йўклигига унинг вазифасини кузатув кенгаши аъзоларидан бири бажариб туради.

8.15. Жамият номидан бошқарув раиси (хорижий менежер) ва бошқарув аъзолари билан тузиладиган шартнома Кузатув кенгаши раиси ёки кузатув кенгаши ваколат берган шахс томонидан имзоланади.

8.16. Жамият кузатув кенгашининг мажлиси кузатув кенгашининг раиси томонидан унинг ўз ташаббуси билан, кузатув кенгашининг аъзоси, тафтиш комиссиясининг, жамият ижроия органининг, шунингдек мазкур Уставда белгилаб кўйилган бошқа шахсларнинг талабига биноан чақирилади.

Жамият овоз берувчи акцияларининг ҳаммаси бўлиб камидаги фоизига эгалик қилувчи акциядорлар (акциядор), жамият кузатув кенгаши мажлисини чақиришга ҳақли.

Жамият күзатув кенгашининг мажлисини чақириш ва ўтказиш тартиби мазкур Устав ва “Жамият Кузатув кенгаши тўғрисида”ги Низомда белгилаб қўйилади.

Кузатув кенгаши мажлислари хар чоракда камида бир маротаба ўтказилади.

8.17. Кузатув кенгаши мажлисини ўтказиш учун кворум кузатув кенгашига сайланган аъзоларнинг етмиш беш фоизидан кам бўлмаслиги керак.

8.18. Жамият кузатув кенгаши аъзоларининг сони жамият уставида назарда тутилган миқдорнинг етмиш беш фоизидан кам бўлган тақдирда, жамият кузатув кенгашининг янги таркибини сайлаш учун акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йигилишини чақириши шарт. Кузатув кенгашининг қолган аъзолари акциядорларнинг бундай навбатдан ташқари умумий йигилишини чақириш тўғрисида қарор қабул қилишга, шунингдек жамият ижроия органи раҳбарининг ваколатлари муддатидан илгари тугатилган тақдирда, унинг вазифасини вактинча бажарувчини тайинлашга ҳақлидир.

8.19. Жамият кузатув кенгашининг мажлисида қарорлар мажлисда ҳозир бўлганларнинг кўпчилик овози билан қабул қилинади, жамият Устави ва қонунчиликда бир овоздан қарор қабул қилиш белгиланган ҳолатлар бундан мустасно. Жамият кузатув кенгаши мажлисида масалалар ҳал этилаётганда кузатув кенгашининг ҳар бир аъзоси битта овозга эга бўлади. Кузатув кенгаши аъзоларининг овозлари тенг бўлган ҳолларда кузатув кенгаши раисининг овози ҳал қилувчи хисобланади.

8.20. Жамият кузатув кенгашининг бир аъзоси ўз овозини кузатув кенгашининг бошқа аъзосига беришга йўл қўйилмайди.

8.21. Жамият кузатув кенгашининг мажлисида баённома юритилади. Кузатув кенгаши мажлиснинг баённомаси мажлис ўтказилганидан сўнг 10 кундан кечиктирмай тузилади.

8.22. Мажлис баённомасида куйидагилар кўрсатилади:

мажлис ўтказилган сана, вақт ва жой;

мажлисда ҳозир бўлган шахслар;

мажлиснинг кун тартиби;

овоз беришга қўйилган масалалар, улар юзасидан ўтказилган овоз бериш якунлари;

қабул қилинган қарорлар.

8.23. Жамият кузатув кенгаши мажлиснинг баённомаси мажлисда иштирок этаётган жамият кузатув кенгаши аъзолари томонидан имзоланади, улар мажлиснинг баённомаси тўғрилиги учун жавобгардир.

8.24. Жамият кузатув кенгашининг қарорлари сиртдан овоз бериш йўли билан (сўров йўли билан) жамият кузатув кенгашининг барча аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилиниши мумкин.

8.25. Акциядорлар умумий йигилишининг қарорига кўра жамият кузатув кенгашининг аъзоларига улар ўз вазифаларини бажариб турган давр учун ҳақ тўланиши ва (ёки) кузатув кенгашининг аъзоси вазифаларини бажариш билан боғлик харажатларининг ўрни қопланиши мумкин. Бундай ҳақ ва тўловларнинг миқдорлари акциядорларнинг умумий йигилиши қарорида белгиланади.

8.26. Кузатув кенгаши аъзолари ўртасида вазифаларни тақсимлаш Кузатув кенгаши раиси томонидан Кузатув кенгашининг ҳар бир аъзоси учун аниқ амалга оширилади. Кузатув кенгашининг ҳар бир аъзоси учун тақдирлаш пули миқдори фаолият самарадорлигига қараб акциядорлар умумий йигилиши томонидан белгиланади.

8.27. Жамият Кузатув кенгашининг аъзолари акциядорлик жамияти олдида қонун хужжатларига ва жамият уставига мувофиқ жавоб берадилар. Бунда овоз беришда қатнашмаган ёки жамиятга зарар етказувчи қарорга қарши овоз берган жамият Кузатув кенгаши аъзолари жавобгарлиқдан озод қилинади.

8.28. Мажлисда кузатув кенгаши аъзолари видео ва аудио ускуналари орқали конференция алоқаси бўйича иштирок этиши мумкин, бунда уларнинг овозлари қарор қабул қилиш учун сиртдан берилган деб хисобланмайди.

8.29. Кузатув кенгаши аъзоларининг мукофот пули миқдори жамият молиявий натижалари ва корпоратив бошқарув тизимининг мустакил баҳоланиши натижалари билан боғлик бўлиб, тартиб ва шартлари “Кузатув кенгаши тўғрисида”ги Низомда белгиланади.

9. ЖАМИЯТНИНГ ИЖРОИЯ ОРГАНИ

9.1. Жамиятнинг кундалик фаолиятига раҳбарлик яккабошчилик асосида Ижроия органи – Директор томонидан амалга оширилади.

Акциядорлик жамияти ижро органининг раҳбари директорни тайинлаш тўғрисидаги қарор, одатда танлов асосида қабул қилинади;

Жамият бошқарув аъзоларини тайинлаш, қоида тариқасида танлов бўйича саралаш асосида амалга оширилади.

Бунда директор ва ижроия органи аъзолари жамият кузатув кенгаси томонидан тайинланади.

Акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан ижроия органи аъзолари тайинланганда, акциядорлар вакили сифатида иштирок этувчи ижроия органи вакилларининг ижроия органига аъзолар тайинлаш масаласида овоз беришга ҳакли эмас.

Жамият номидан жамиятнинг директори, бошқарув аъзолари меҳнат шартномасини жамият кузатув кенгашининг раиси ёки кузатув кенгаси ваколат берган шахс томонидан имзоланади.

Директор ижроия органини бошқаради.

9.2. Жамият директори ўз фаолиятини амалдаги қонун ҳужжатлари, мазкур Устав, акциядорлар умумий йиғилиши ва кузатув кенгашининг карорларига асосан амалга оширади.

9.3. Кузатув кенгаси томонидан тайинланадиган жамият директори ижроия органи аъзоларининг ваколатлари муддатидан илгари тугатилган тақдирда, жамият кузатув кенгашининг қарори билан белгиланган шахс унинг вазифаларини акциядорларнинг навбатдаги умумий йиғилишигача бўлган даврда вақтингча бажариб туришига йўл қўйилади.

9.4. Жамият ижроия органининг ваколатига жамиятнинг кундалик фаолиятига раҳбарлик қилишга доир барча масалалар киради, акциядорлар умумий йиғилишининг ёки жамият кузатув кенгашининг ваколат доирасига киритилган масалалардан мустасно.

9.5. Жамият Директорининг вазифалари:

- ўз ваколатлари доирасида жамиятнинг самарали ва барқарор ишлашини таъминлаган ҳолда унинг жорий фаолиятига раҳбарлик қилиш, акциядорлар умумий йиғилиши ва кузатув кенгашининг мутлақ ваколатига киритилган масалалардан ташқари;

- акциядорлар умумий йиғилиши ва жамият кузатув кенгаси қарорларининг бажарилишини ташкил этиш;

- акциядорлар умумий йиғилиши ва жамият кузатув кенгасига йиллик бизнес-режа ижроси бўйича, ҳамда ўз ваколатига киравчи бошқа ишлар бўйича хисоботларни белгиланган муддатларда тақдим этиш;

- жамиятни ривожлантириш дастурлари ва бизнес-режалари ишлаб чиқилишига раҳбарлик қилиш, уларни ташкил этиш ва бажарилишини назорат қилиш;

- жамият шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш;

- жамият фаолиятини ва ижтимоий соҳани ривожлантириш учун зарур бўлган миқдорларда фойда олишни таъминлаш;

- жамият фаолиятида қонун ҳужжатлари талабларига риоя қилинишини таъминлаш;

- жамиятнинг барча таркибий бўлинмаларининг ўзаро самарали ҳаракатини таъминлаш;

- жамиятда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисботининг ташкил этилиши, зарур ҳолати ва ишонччилиги таъминлаш, йиллик ҳисботлар ва бошқа молиявий ҳисботлар тегишли органларга ўз вақтида тақдим этилиши, шунингдек акциядорларга, кредиторларга ва бошқа олувчиларга юбориладиган жамият фаолияти тўғрисидаги маълумотлар тақдим этиш;

- жамиятнинг молиявий-хўжалик фаолияти тўғрисидаги ҳужжатлар жамиятнинг кузатув кенгаси, тафтиш комиссияси ёки жамият аудитори талабига кўра тўсиқларсиз тақдим этилиши;

- давлат статистика ҳисботи тегишли органларга тўлиқ ва ўз вақтида тақдим этилишини таъминлаш;

- жамиятнинг тижорат сирини ташкил этувчи ахборотларнинг сақланиши, агар бундай ахборотни учинчи шахсларга бериш унинг вазифалари доирасига кирмаса, жамиятнинг тижорат сирини ташкил этувчи маълумотлар рўйхати кузатув кенгаси томонидан белгиланади;

- хизмат ёки тижорат сирини ташкил этувчи ахборотнинг жамият ходимлари томонидан сақланишини таъминлаш;

- жамиятни малакали ходимлар билан таъминлаш, жамият ходимларининг билими, малакаси, тажрибаси ва қобилиятларидан энг яхши фойдаланиш чора-тадбирларини кўриш;
- меҳнат ва технология интизомига риоя қилиниши, ижтимоий кафолатларга риоя қилинишини таъминлаш ва жамият ходимларининг меҳнатини муҳофаза қилиш;
- жамоа музокараларида ижроия орган вакилларининг иштирокини таъминлаш. Жамоа шартномалари ва битимлар тузилишида иш берувчи сифатида қатнашиш. Жамоа шартномаси бўйича мажбуриятларни бажариш;
- узок муддатли хизмат сафари ва меҳнат таътили вақтини кузатув кенгаши билан келишиш, ўзи йўқлиги даврида ижроия орган раҳбари вазифасини бажарувчи тўғрисида кузатув кенгашига ахборот бериш;
- мазкур Устав ва қонунчилик билан ижроия органи ваколатига киритилган бошқа масалаларни амалга ошириш.

9.6. Жамият Дириектори қўйидаги ҳуқуқларга эга:

- акциядорлик жамиятининг Устави ёки бошқа ҳужжатлари ҳамда меҳнат шартномаси билан бошқарув раиси (хорижий менежер) ваколатига юклатилган жамиятнинг жорий фаолиятига раҳбарлик қилиш бўйича барча масалаларни мустақил ҳал этиш;
- акциядорлик жамияти номидан ишончномасиз иш юритиш, бошқа ташкилотлар ва органлар билан бўлган ўзаро муносабатларда унинг манфаатларини ифодалаш;
- акциядорлик жамиятининг Устави ёки бошқа ҳужжатлари билан олдиндан келишган доираларда унинг мол-мулки ва цул-маблагларини тасарруф қилиш;
- шартномалар ва контрактлар, шу жумладан меҳнат шартнома (контракт)лари тузиш;
- ишончномалар бериш;
- банкларда ҳисоб-китоб счёtlари ва бошқа счёtlар очиш;
- ўзига бўйсунувчи барча ходимлар томонидан бажарилиши мажбурий бўлган бўйруқлар ва кўрсатмалар бериш;
- ходимлар штатини тасдиқлаш, уни бутлаш;
- жамоа музокараларида жамият номидан иштирок этиш ва жамоа шартномаларини тузиш;
- Жамият ходимларини моддий рағбатлантириш;
- Жамият ходимлардан ички меҳнат тартиби, ҳамда жамиятда амал қилаётган бошқа қоида ва тартибларга, шунингдек меҳнат шартномасига риоя қилишни талаб қилиш. Жамият ходимлари томонидан меҳнат интизомини бузган холатларда уларга нисбатан интизомий жазо чораларини кўллаш;
- ходим билан меҳнат шартномаси расмийлаштириш вақтида унинг учун жамиятнинг хизмат ва тижорат сири деб белгиланувчи ахборотларнинг ҳажми ва таркибини белгилаш;
- мазкур Устав ва қонунчиликда назарда тутилган бошқа ҳуқуқлар.

Жамият ижроия органининг ваколатлари, ҳуқуқ ва мажбуриятларига қўйидагилар киради:

- Жамият бўлимлари фаолиятини бошқариш, жамиятнинг ишлаб чиқариш-техник хизматларига юклатилган топширикларни муваффакиятли бажариш. Жорий ва истиқболли юк ташиш режаларининг ишлаб чиқилишини бошқариш, автотранспортларнинг техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш режа-жадвалларининг ва бошқа ишлаб чиқариш-техник хизматларнинг иш-режаларининг тайёрланишига раҳбарлик қилиш;
- ўз ваколат доирасида ишлаб чиқариш ва хўжалик фаолият масалалари бўйича бўйруқлар чиқариш;
- меҳнат ва техник интизом (ички меҳнат тартиби қоидалари, устав ва интизом тўғрисидаги низом ва қоидалар)га риоя қилиш;
- жамиятнинг молиявий-иктисодий фаолиятига раҳбарлик қилиш.
- меҳнат ўнумдорлиги, ишлаб чиқаришнинг самаралигини ва рентабеллигини оширишга қаратилган жамиятнинг иктисодий фаолиятини ташкиллаштириш ва такомиллаштириш.
- лавозим йўриқномаси, меҳнат шартномаси ва амалдаги қонунчиликка мувофиқ ўз ваколат доирасига кирадиган бошқа масалаларни ҳал қилиш.

9.7. Жамиятнинг ижроия органини тузиш ҳамда унинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш жамият Кузатув кенгашининг қарорига асосан амалга оширилади.

9.8. Жамият директори ва ижроия органи аъзоларининг хукуқ ва мажбуриятлари тегишинча қонун ҳужжатларида, ушбу уставда ҳамда улар билан бир йил муддатга тузадиган шартномада белгиланиб, шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш ёки уни бекор қилиш мумкинлиги тўғрисида ҳар йили қарор қабул қилинади. Шартнома жамият номидан жамият кузатув кенгашининг раиси ёки кузатув кенгаши ваколат берган шахс томонидан имзоланади. Жамиятнинг директори ва ижроия органи аъзолари билан тузиладиган шартномада уларниң жамият фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича мажбуриятлари ҳамда жамиятнинг йиллик бизнес-режасини бажариш қандай бораётганилиги юзасидан акциядорларнинг умумий йиғилиши ва жамият кузатув кенгаши олдида берадиган ҳисботларининг даврийлиги назарда тутилиши керак.

9.9. Жамиятнинг директори ва ижроия органи аъзоларига тўланадиган ҳак миқдори, жамият фаолиятининг самарадорлигига тўғридан-тўғри боғлиқ бўлади ва шартномада белгиланган бўлиши керак.

Директор ва ижроия органи аъзоларига тўланадиган ҳак ва (ёки) компенсациялар миқдорлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 28.07.2015 йилдаги 207 – сонли қарори билан тасдиқланган “Давлат улуши бўлган акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти самарадорлигини баҳолаш мезонларини жорий этиш тўғрисида”ги қарори билан белгиланган самарадорликнинг муҳим кўрсаткичларига боғлаган ҳолда белгиланади.

Жамият ижроия органи хизматига ҳак тўлаш ҳамда ҳак ва компенсацияларнинг миқдори жамиятнинг “Ижроия органи тўғрисида”ги Низомда белгиланади.

9.10. Жамиятнинг директори вазифаларини бошқа ташкилотларнинг бошқарув органларидағи лавозим билан биргалиқда эгаллаб туришга фақат жамият кузатув кенгашининг розилиги билан йўл қўйилади.

9.11. Акциядорларнинг умумий йиғилиши ёки жамият кузатув кенгаши жамиятнинг директори ва ижроия органи аъзолари билан тузилган шартномани агар директори ва ижроия органи аъзолари томонидан шартнома шартлари бузилган тақдирда тугатишга (bekor қилиш) ҳақли.

9.12. Жамият кузатув кенгаши жамиятнинг директори ва ижроия органи аъзолари билан тузилган шартномани, агар директор ва ижроия органи аъзолари жамият уставини қўпол тарзда бузса ёки директор ва ижроия органи аъзоларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) туфайли жамиятга зарар етказилган бўлса, муддатидан илгари тугатиш (bekor қилиш) хуқуқига эга.

9.13. Акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан жамият директори ва ижроия органи аъзоларининг ваколатларини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, жамият директори ва ижроия органи аъзоларининг ваколатларини бошқа шахсга ўтказиш тўғрисидаги масала ўша йиғилишнинг ўзида ҳал этилиши ёхуд жамият директори ва ижроия органи аъзолари вазифасини вақтинча бажарувчи шахсни тайинлаган ҳолда акциядорларнинг яқин орадаги умумий йиғилишида кўриб чиқиш учун қолдирилиши мумкин.

9.14. Жамият ижроия органи фаолиятини ташкил этиш қонун ҳужжатлари, мазкур Устав ва “Жамият ижроия органи тўғрисида”ги Низомга асосан тартибга солинади.

9.15. Шу билан бирга, жамиятнинг Бошқарув ваколатига қуйидаги масала киради:

- Жамият томонидан мол-мулкни олиш ёки уни бошқа шахсга бериш ёхуд мол-мулкни бошқа шахсга бериш эҳтимоли билан боғлиқ битим (шу жумладан қарз, кредит, гаров, кафиллик) ёки ўзаро боғланган бир нечта битимлар бўйича қарор қабул қилиш, агар бошқа шахсга берилаётган мол-мулкнинг ёки олинаётган мол-мулкнинг баланс қиймати бундай битимларни тузиш тўғрисидаги қарор қабул қилинаётган санадан олдинги ҳисбот санасига тузилган молиявий ҳисбот бўйича жамият соғ активлари миқдорининг 15 фоизигача ташкил этса, акцияларни ва бошқа қимматли қоғозларни жойлаштириш билан боғлиқ бўлган битимлар бундан мустасно.

10. ЖАМИЯТ КУЗАТУВ КЕНГАШИ, ДИРЕКТОРИ ВА ИЖРОЯ ОРГАНИ АЪЗОЛАРИНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

10.1. Жамият кузатув кенгашининг аъзолари, директори ва ижроия органи аъзолари ўз хукукларини амалга оширишда ва ўз мажбуриятларини бажаришда жамиятнинг манфаатларини кўзлаб иш тутиши лозим ва белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

10.2. Агар ушбу боб қоидаларига мувофиқ бир нечта шахс жавобгар бўлса, уларнинг жамият олдидаги жавобгарлиги солидар жавобгарлик бўлади.

10.3. Жамиятга зарар етказилишига сабаб бўлган қарорга овоз беришда иштирок этмаган ёки ушбу қарорга карши овоз берган жамият кузатув кенгаси аъзолари, бошқарув аъзолари жавобгар бўлмайди.

11. ЖАМИЯТ ФАОЛИЯТИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ

а) Тафтиш комиссияси

11.1. Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини назорат қилиш учун акциядорларнинг умумий йигилиши томонидан бир йил муддатга тафтиш комиссияси (тафтишчи) сайланади. Жамият тафтиш комиссияси сон таркиби 3 (уч) кишидан иборат.

11.2. Жамият тафтиш комиссияси аъзоларига доир малака талаблари акциядорларнинг умумий йигилиши томонидан белгиланади. Айни бир шахс жамиятнинг тафтиш комиссияси таркибига кетма-кет уч мартадан ортиқ сайланиши мумкин эмас.

11.3. Жамият тафтиш комиссиясининг ваколат доираси ва фаолият кўрсатиш тартиби конун хужжатлари, ушбу устав ва акциядорларнинг умумий йигилиши томонидан тасдиқланадиган “Жамият тафтиш комиссияси тўғрисида”ги Низом билан белгиланади.

11.4. Жамият тафтиш комиссиясининг ёзма талабига кўра жамият ижроия органида мансабни эгаллаб турган шахслар жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти тўғрисидаги хужжатларни тафтиш комиссиясига тақдим этиши шарт.

11.5. Жамият тафтиш комиссиясининг аъзолари бир вақтнинг ўзида жамият кузатув кенгашининг аъзоси бўлиши, шунингдек айни шу жамиятда меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаши мумкин эмас.

11.6. Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш тафтиш комиссиясининг, акциядорлар умумий йигилишининг, жамият кузатув кенгашининг ташаббусига кўра ёки жамият овоз берувчи акцияларининг камидা беш фоизига эгалик қилувчи акциядорнинг (акциядорларнинг) талабига кўра жамият кузатув кенгасини олдиндан хабардор қилиш ўйли билан бир йиллик ёки бошқа давр ичидаги фаолият якунлари бўйича амалга оширилади.

11.7. Жамиятнинг тафтиш комиссияси жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш якунлари бўйича ҳисбот ва хулоса тузади, бу хулосада:

жамиятнинг ҳисботларида ва бошқа молиявий хужжатларида кўрсатилган маълумотларнинг ишончлилигига доир баҳо;

бухгалтерия ҳисобини юритиши ва молиявий ҳисботни тақдим этиш тартиби бузилганилиги, шунингдек молия-хўжалик фаолияти амалга оширилаётганда конун хужжатлари бузилганилиги фактлари тўғрисидаги ахборот кўрсатилади.

11.8. Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш якунлари бўйича тафтиш комиссия ҳисбот ва хулосаси акциядорларнинг йиллик умумий йигилишида эшитилади.

11.9. Тафтиш комиссияси жамиятда аффилланган шахслар билан тузилган битимлар ёки йирик битимлар мавжудлиги, шунингдек конун хужжатларининг ва жамият ички ҳужжатларининг бундай битимларни тузишга доир талабларига риоя қилиниши тўғрисидаги хулосани ҳар чоракда жамият кузатув кенгашининг мажлисига олиб чиқади.

б) Жамиятнинг ички аудит хизмати

11.11. Жамият активларининг баланс қиймати энг кам иш ҳақи миқдорининг юз минг баробаридан кўп бўлганда ички аудит хизмати ташкил этилади. Ички аудит хизмати жамиятнинг кузатув кенгасига ҳисобдордир.

11.12. Жамиятнинг ички аудит хизмати жамиятнинг ижроия органи, филиаллари ва ваколатхоналари томонидан конун хужжатларига, жамият уставига ва бошқа хужжатларга риоя этилишини, бухгалтерия ҳисбода ва молиявий ҳисботларда маълумотларнинг тўлиқ ҳамда ишончли тарзда акс эттирилиши таъминланишини, хўжалик операцияларини амалга

оширишнинг белгиланган қоидалари ва тартиб-таомилларига риоя этилишини, активларнинг сакланышини, шунингдек жамиятни бошқариш юзасидан қонун хужжатларида белгиланган талабларга риоя этилишини текшириш ҳамда мониторинг олиб бориш орқали жамиятнинг ижроия органи, филиаллари ва ваколатхоналари ишини назорат қиласди ҳамда баҳолайди.

11.13. Жамиятнинг ички аудит хизмати ўз фаолиятини қонун хужжатларида белгиланадиган тартибга мувофиқ амалга оширади.

11.14. Жамиятнинг ички аудит хизмати ички назоратни, шу жумладан, 50 фоиздан зиёд улуши АЖга тегишли бўлган юридик шахслар билан ўтказилган операциялар устидан назоратни амалга оширади.

в) Аудиторлик ташкилоти (ташқи аудитор)

11.15. Аудиторлик ташкилоти жамият билан тузилган шартномага мувофиқ қонун хужжатларида белгиланган тартибда жамият молия-хўжалик фаолиятининг текширилишини амалга оширади ва унга текшириш якунлари бўйича ҳисобот ҳамда аудиторлик хulosасини тақдим этади.

11.16. Аудиторлик ташкилоти жамиятнинг молиявий ҳисоботи ва молияга доир бошқа ахборот ҳакидаги нотўғри хulosани ўз ичига олган аудиторлик хulosаси тузилганлиги оқибатида етказилган зарар учун жамият оллида жавобгар бўлади.

11.17. Жамият Устав фондидағи (устав капиталидағи) давлат улуши эллик фоиздан кўп бўлган ҳолда аудиторлик текшируви ўтказиш учун аудиторлик ташкилотини танлаш Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланадиган рўйхатдан келиб чиқкан ҳолда танлов асосида амалга оширилади.

12. ЖАМИЯТНИНГ КОРПОРАТИВ МАСЛАҲАТЧИСИ

12.1. Жамият кузатув кенгashi томонидан унга ҳисобдор бўлган ва корпоратив қонун хужжатларига риоя этилиши устидан назорат қилиш вазифасини бажарувчи жамият корпоратив маслаҳатчиси лавозимини жорий этилиши мумкин.

12.2. Жамият корпоратив маслаҳатчisinинг фаолияти жамият кузатув кенгashi томонидан тасдиқланган низом асосида амалга оширилади.

13. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

13.1. Устав бўйича келиб чиқадиган барча низо ва келишмовчиликлар акциядорларнинг ўзаро келишуви йўли билан амалдаги қонун хужжатлари ва ушбу уставга асосан ҳал қилинади.

13.2. Низо ва келишмовчиликларни музокаралар йўли билан ҳал қилиш имконияти бўлмаган тақдирда улар тегишли равишда суд орқали ҳал қилинади.

13.3. Мазкур Устав жамият Ўзбекистон Республикасининг қонун хужжатларида белгиланган тартибда давлат рўйхатига олинган вактдан бошлаб кучга киради.

13.4. Мазкур Уставда назарда тутилмаган масалалар Ўзбекистон Республикасининг «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳукуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонуни ва бошқа қонун хужжатлари асосида тартибга солинади.

«BUXORO MARKAZIY DEHQON BOZORI»

аксиядорлик жамияти директори Ж.И.Ўринов

(имзо)

м/ў

